

Jste věřící, nebo ne?

Věřím tomu, co vidím.

A co teda vidíte?

Samej bordel.

Takže nevěříte v Boha?

Rozhodně ne v Boha Cejlu.
v zastavárně

Věříte na duchy?

Manžel: Mrtví navštěvují živé. Často ve snu. Že to nebyl obyčejný sen, poznáte, když se probudíte a máte modřiny. To na vás ten mrtvý sáhl. A není to obyčejná modřina, jako když se praštíte. Vůbec nebolí.

Manželka: Mrtví nepřicházejí jenom ve snu. Se svojí zemřelou mámou si často povídám, při vaření, při úklidu... Beru to podvědomě jako součást toho, že je u mě.

Jste věřící?

No jasně.

A v co věříte?

Mám prostě rád Ježíše. Ten borec v nula roků skončil a pořád se podle něho řeší všechno dolů nebo nahoru. Takže asi má nějakou páru. A říká se Ježíšmarja, a ne buddhamarja.

host v baru Lambada

Děcka, věříte v Boha?

Já jo!

Jo!

A jak podle vás vypadá?

Super!

v Černém parku

Jste věřící?

To je spíš otázka na kostel, ne?

Já se ptám všech.

Věřím.

A jaká je vaše víra?

Černobílá.

v zastavárně

Chodíte na bohoslužby do kostela?

Do Armády spásy. Tam je to lepší, je to pro normální lidi.

v Zábrdovicích před kostelem

Jaký svátky neslavíte?

MŽD a takový tyhle.

Myslíte MDŽ?

Ne, myslím Mužský den, nebo jak se to jmenuje.

Aha, Den otců?

Svátek otce slavím.

v parku Hvězdička

Jaký svátek máte nejradši?

Letní prázdniny.

na hřišti u Zvonařky

Jaký den v týdnu máte nejradši?

V jakém týdnu?

V týdnu obecně.

V obecním týdnu nemám rád žádný den.

v Husovicích, Tomkovo náměstí

Prosím vás, hledám nějakou dvojici, která se bude brát a byla by hezkým příkladem pro nastupující generaci.
Paní, která připravuje snoubence na svatbu v kostele.
Máte štěstí. Mám tady skvělou romskou dvojici. Jsou pozitivní, velmi vstřícní a po svatbě chtějí emigrovat.
v Zábrdovicích

Věříte v Boha?

Prodavač: V jakýho?

No to já nevím, v jakýho, to víte vy.

Nakupující: Co chce?

Prodavač: Hledá Boha.

Nakupující: Tak ať počká, Franta něco donese.

v zastavárně

Neznáte tady nějaký dům, kde straší?

Mladá dvojice: Tady straší všude.

na Cejlu

Děcka, znáte nějakou modlitbu?

Nebo písničku, kterou zpíváte v kostele?

Do kostela nechodím.

Já taky ne.

A modlíte se doma před jídelm?

Ne.

Já se modlím někdy, abych měl Coca-Colu.

na Milady Horákové

Znáte nějakou pověru?

Muž, asi 60 let: Nevěru.

Jak to myslíte? Jako že když je člověk nevěrný, tak se mu to vrátí?

Tak se mu to nevrátí.

na ubytovně Pohoda

Stalo se vám tady v lokalitě někdy něco?

Určitě.

A co? Jestli to není tajný...

Seznámila jsem se tady s mužem.

před Úrazovou nemocnicí

Stalo se vám někdy něco v této lokalitě?

Bezdomovec: Každý den něco.

A co třeba?

Tady všichni kradú, už nemám nic.

Všecko musím schovat do košů.

Znáte nějaké jehovisty?

Žena, asi 80 let: Boha, nic takovýho!

Nikdy jste žádného nepotkala? Oni přece

často stojí u Alberta a nabízejí Strážnou věž.

Já tyhle věci nevidím.

Aha, to je zajímavé. To si předem řeknete,

co nebudete vidět?

Si předem řeknu, co budu vidět.

Co třeba?

Když jdu do toho Alberta, tak vidím maso.

na Vranovské

November 9 at 12:58am · €

Lidi načem přemísíte dejte sve srdce panu ježišovi neboť on je naše cesta, pravda, láska a ježiš nas chce usebe neboť naš domov je uněho na věky modlim se i zatakově co nechcou přijimat a take se modlim zaly ktere mě nemaji radi buh jim odpusť neboť neví co čini.Amen

Like Comment Share

5

Klaudie Kondášová Amen

Like · Reply · November 9 at 1:30pm

Lorencie Scukova Amen

Like · Reply · November 10 at 2:56pm

Jste odsud?

Zaplát'pánbůh ne. Vypadám na to?

Podle vás lidi, kteří jsou odsud, nějak speciálně vypadají? To jsem si nevšimla.

Tak jste asi barvosleпá.

Nejsem, vidím dobře.

Sem černej?

Ne, ale tady nejsou všichni černí.

Kradu?

To já nevím, jak to mám vědět?

To na mně snad vidíte, že nekradu, ne?

Nevidím.

Tak nejste barvosleпá, ale sleпá.

na Merhautově

Asi bude přšet, půjdeme dovnitř.

Muž u vedlejšího stolu: Přšet nebude.

Jak to víte?

Nejsu blbec.

v restauraci U Kaštanů

Znáte nějaké přísloví?

Romka, asi 50 let: Odsud?

Třeba. Prostě co se tady říká...

Za kolik?

na Cejlu

Koukám, že máte na těle vytetované různé rockové hvězdy.

Manžel: Tohle je Ježíš, tohle anděl strážný a tady je Panna Maria.

Aha, já myslela, že to jsou zpěváci.

Manželka: Já zase čekala, že dojde z tetovacího salonu s mým jménem – a má tam Mariu.
v Husovicích

Víte, kdo to byl Jan Hus?

Nějakej státník? Českej?

A víte, proč je tak významnej?

Dneska je zrovna den upálení Jana Husa.

A jo! Že byl rychle upálenej?

na Körnerově

Víš, co je přestupný rok?

Holka, asi 14 let: Přestupný rok?

Že se přestupuje zadarmo?

Jdete volit?

Ne.

A proč ne?

Já jsem na podpoře, na takový blbosti nemám čas.
v den voleb

A co Roma do politiky? Toho byste nechtěli?

Ještě to tak! Co by tam dělal? By se zhroutil svět. Všude dobře, kde nejsme my.

Jdete volit?

Já bych šel volit jenom za peníze. Tak za pět set.

Koho byste si vybral, kdybyste šel volit?

Rom, asi 70 let: ČSA.

To jsou aerolinky.

Tak ČSAD.

Jaký jste znamení horoskopu?

Bezdomovec: Já su Lev.

Fakt? To bych vůbec neřekla. Tady píšou, že Lvi si každýho při budování kariéry omotají kolem prstu a budou společenským tornádem schopným bavít veřejnost, takže jejich oblíbenost vzroste.

Co to máte? To je nějaká Katka, ne?

Hledám půjčovnu masek. Nevíš, kde je?

Kluk, asi 12 let: Tady?

Tady někde. Potřebuju masku indiána.

Masku indiána? Tady v Brně?

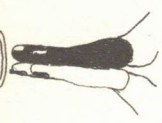
na Špitálce

Máte nějaký rituál? Třeba před spaním, před jídlem...?

Holka, asi 16 let: Já se třeba před jídlem líčím.

Holka, asi 15 let: Fakt? To já se maluju po jídle.

na Masné

Vesmířani, dejte mi sílu

Pamatujete fámu, že v roce 2012 skončí svět? V noci 22. prosince jsem usínal strachy – a ráno jsem se probudil a svět byl dál. Říkám si: Kurník, přežili jsme to! Tak jsme jeli se synem a ženou zapálit svíčky na hrob jejím rodičům. Bylo abnormálně špatné počasí, vítr, déšť, mraz, den po konci světa, ani ty svíčky jsme nezapálili, nešlo to. Že teda pojedeme zpátky po břeclovské dálnici.

Jedeme – a najednou červeně ozářená obloha. To tam snad někdo střílí rakety, ne? bavili jsme se o tom se synem. Pak po obloze přeletělo modré světýlko. Kluk povídá, že to bude asi letadlo, možná má poruchu, že je tak nízko. Najednou se ale světlo otočilo a letělo zároveň s námi. Nějakou dobu, než jsme dojeli na dálnici, letělo nad polem a pak šup do nebe a pryč.

Až k Brnu furt stejné počasí. Jedeme a kluk najednou zařve: Podívej se doleva! Kouknu a málem jsem to vzal do svodidel. Sto dvě stě metrů nad zemí vidím na obloze létací talíř. Dole blikají červená a modrá světla, okýnka matně svítí... A pak prsk, celé to bylo pryč. Klasický talíř to byl, světla mu blikala jak na lunaparku. Pak syn koupil časopis *Enigma* a v něm to bylo potvrzené: ten den při cestě na Břeclav viděl talíř ještě někdo další.

Od té doby se ve mně všechno zlomilo, veškeré náboženství, papežové a kardinálové... Já viděl mimozemšťany! Mám kamaráda, který to zažil už třikrát. A proč by ne? Vesmír je nekonečný, miliardy galaxií a hvězd. Co je proti tomu Země? Tady žijou lidi, a tam žádné bytosti nejsou? To je blbost. Uvažuju logicky: Proč by jinde nemohli být život, akorát v jiné formě?

Jasně, svět musel někdo stvořit. Všechno v něm sedí: příroda, zvířata, rostliny... Nejmodernější ponorka se nepotopí tam, kde může žít obyčejná rybička. Někdo to musel vytvořit, a člověk to nebyl. Ti mimozemšťané jsou naši bohové, je to vyšší forma inteligence.

Když dáte dohromady největší vědce a doktory světa, neumějí vytvořit semínko, ze kterého by vyrostlo kvítko. Máme na to slabé mozky. A to si myslíme, že jsme páni světa. Nejsme. Já jsem se přesvědčil, jak to je. A děkuju těm vesmířanům nahoře, že mně dali poznat, že existuji. Pro mě je čest, že jsem je viděl. Když jsem šel do nemocnice, modlil jsem se: Vesmířani, dejte mi sílu, dejte mi zdraví. A vidíte, cítím se jak zamlada.

Tony Lagryn

VĚŘÍŠ NA UFO ?

KLUK, ANI MILET : JO .

A VIDĚLS HO ?

NEMUSÍM VIDĚT, ABYCH VĚŘIL

na Ponávce

Vážení obyvatelé Brnoxu,

když jsem se v průběhu roku 2016 procházela po vaší (naší) krásné obci, uvědomila jsem si, jak rozmanitou a originální vesnici máte (máme). A jak málo vesničanů si to uvědomuje. Místní si často na svůj domov stěžují, někteří se dokonce chtějí odstěhovat do města. Žiji s pocitem určité skepse, že všechno podstatné se odehrává v centru. O místě, kde žiji, říkají „nic tady není“. Přitom právě život na vesnici nabízí blízkost, kterou jinde nenajdete. Skoro všichni se známe, víme o svých problémech a můžeme si vzájemně pomáhat. Venkovan žije přítomností, a nezabývá se tak jako městský člověk tím, co bylo včera a co bude zítra.

Snažila jsem se ze všech sil naplnit svůj volební program a zmapovat témata, která jsou charakteristická pro naši obec. Jsme dědina, která žije v určitém odloučení od ostatního světa, ale právě proto si zachováváme zjevnou rázovitost, patrnou v mluvě i charakteru zdejších obyvatel. Tomu odpovídá bohatý společenský i kulturní život a udržování tradičních zvyků a svátků. Byla jsem dojatá originalitou, kterou jsem v Brnoxu našla. Proto jsem se s kolegy rozhodla přihlásit naši obec do soutěže Vesnice roku. Cílem této soutěže je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji jejich domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost uskutečňování programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova.

Aby se nám podařilo titul Vesnice roku získat, musíme ruku k dílu přiložit každý z nás (z vás). Předkládám vaši pozornosti deset témat, která bychom mohli společně ným úsilím proměnit.

Vaše **POŠTOVNÍ SHRÁNKY (81)** jsou často v dezolátním stavu. Je tomu tak proto, že se do nich nemůže te snadno dostat. Bývají (bývaly) totiž zamčené! Chápu, že je v dnešní době stresující neustále s sebou nosit klíče, vždyť nás každý vyzývá k otevřené společnos-ti. Je nutné jít tomuto trendu naproti a dát najevo, že i my dokážeme žít bez bariér. Ve spolupráci s místním zámečníkem jsem připravila několik nových typů schránek, ke kterým nepotřebujete žádné klíče. Jedná se o „otevřený zámek“, který byl dřívě na vesnicích běžný, později se ale zhoubným vlivem města vytratil a lidé i na venkově se uzavřeli. My se s tím ale nespokojíme!

Dalším problémem jsou **ZÁBRADLÍ (82)** ve vašich domech, která postupně mizí. Vnímám to jako symbolické gesto: rozebrat věc, která má sloužit k opírání při chůzi po schodech, je přece ukázkou ochoty stát bez berliček na vlastních nohách. Na druhou stranu ruku na srdce: odstraňovat z našich domů zábradlí není šťastné řešení, jak na vlastní emanicpaci upozornit! Ano, pomoci dřevěných prken někteří z nás zábradlí provizorně opravují. Tak ale vlastně vznikají ploty, které přece v naší obci nechceme! Pokud se tak ve vašem domě už stalo, pokuste se alespoň plot společnými silami udržovat. Tipy na údržbu připravujeme.

To, co nás trápí opravdu všechny, je nedostatek **LAVIČEK (83)** v našich ulicích. Často je do obce instalován nevhodný typ sezení, který nerespektuje místní zvyklosti a před vyhraněným vkusem místních obyvatel zkrátka neobstojí. Navíc bývá vizuálně zaměnitelný, jedna lavička je jako druhá, chybí jakákoliv pestrost. Ve spolupráci s architekty jsme proto vytvořili návrhy

laviček, které respektují místo a chování obyvatel. Často se setkávám s argumentem odpiračů laviček, že na ně není v ulicích místo, i taková námitka byla součástí zadání. V návrzích tak můžete najít například lavičky, které jsou instalovány přímo na domech podobně jako výklopná sedadla v kině. Nebo posed v korunách platanů na Bratislavské.

Pro naši obec je typické, že místní chodí nakupovat pěšky a nákupní vozíky pak parkují přímo před domy. Často tak v ulicích vidíme opuštěné nákupní vozíky, které by se daly dobře využít jinak. Při své pracovní cestě ve Francii jsem se seznámila s člověkem, který z nákupních vozíků vytvořil pohodlná **KŘESLA (84)** a poskytl nám návod, jak si je můžeme vyrobit úplně sami!

Podobně jako jiné obce i nás trápí odpad, který naše společnost produkuje. Nedostatek **ODPADKOVÝCH KOŠŮ (85)** je neustále diskutované téma, které není doposud náležitě vyřešeno. Absence košů je často zdůvodňována jejich odcizením. Proto jsem za architekty přišla s požadavkem návrhu neukraditelného odpadkového koše. Je to však těžký úkol a sebekriticky přiznávám, že jsme dosud nenašli ideální řešení.

Poslední roky se v BrnoXu rozšířil klasický venkovský zvyk vyvěšovat **SMUTEČNÍ OZNÁMENÍ (86)** na nejrůznější místa v obci – na sloupy, na stromy, do výloh obchodů atd. I přesto, že lidé si o úmrtí někoho blízkého mezi sebou rychle řeknou, by bylo dobré na ústní podání plně nespolehat a zajistit pevná místa výlepu, kde se budou parte pravidelně objevovat. Člověk, který bude chtít vědět, kdo tentokrát zemřel, půjde najisto.

Protože jsme na venkově, můžeme si dovolit chodit po ulici v **DOMÁCI OBUVI (87)**. Nebojte se ani nadále dávat tímto gestem najevo svůj venkovský původ. Nepřípůsobujte se názoru většiny z města!

Život na vesnici nabízí dětem možnosti vyžití, které jinde nenajdou. **FOTBAL UPROSTŘED SILNICE (88)** se stal oblíbenou zábavou místní mládeže. Požádala bych proto rodiče, aby pomáhali udržovat hřiště čisté a dbali na bezpečnost zaparkovaných i projíždějících aut.

Zdejší svěží ovzduší umožňuje místním rodinám větrat **V OKNECH PEŘINY (89)**. Vytvořili jsme pro vás nové povlečení, jehož vzor bude zkrášlovat nejen domácnosti, ale i prostředí ulice.

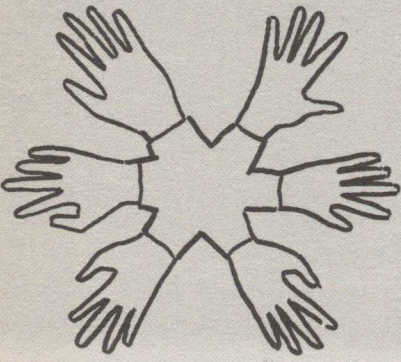
Naší prioritou je také projevit úctu osobnostem, které něco umí. V létě 2016 navštívili místní restaurace významný kuchař Zdeněk Pohlreich. Měl také možnost ochutnat romské speciality. Jeho návštěva vzbudila v obci nebývalý ohlas, proto jsme se rozhodli vytvořit **PAMĚTNÍ DESKU ZDENĚKA POHLREICHA (90)** a umístit ji na ulici Spolková, kde poobědval. Než bude definitivně rozhodnuto o trvalém umístění, bude deska (ve formě talíře) putovat po místních restauracích, které Zdeněk Pohlreich navštívil.

Pevně věřím, že budeme (budete) i nadále rozvíjet místní zvyklosti – zřetelné zdravení spoluobčanů na ulicích, oslovování náhodných kolemjdoucích, společné setkávání na rozích ulic atd. Pokud chcete najít nějakou další inspiraci, doporučuji podívat se do **BEDŘICHOVIC NAD TEMŽÍ (TIP NA VÝLET)**. Jedná se o město uprostřed vesnice, které se nachází nedaleko Brna. Právě zde byl založen 3. září obecní svátek, který

místní obyvatelé tráví každý rok jinak. Hlavní náplní svátku jsou různé formy nicnedělání (například sou-
těž v chytání lelků), které lidem umožňují setkávat se
společně zcela novým způsobem. Vzhledem k tomu,
že naše obec Brno je založena na opačném principu
(vesnice ve městě) mohl by mít náš svátek naopak
formu společné práce.

Věřím, že právě u takového svátku se v budoucnu
potkáme!

Karel Jech

UKRADENÁ NOKIE

Ukradli mi včera telefon.

Svině! A kde?

Před Janáčkovým divadlem.

Sem vám říkal, že tady se nekrade.

u platanů na Bratislavské

Vy jste můj mobil neviděla?

Jak ti ho ukradli?

Seděla jsem lavičce, spíš na takové betonové kostce, položila si ho vedle sebe a hned byl pryč.

Tak to ho neukradli.

na Bratislavské 41

Ukradli mi telefon, nedonesl vám ho sem někdo?

Jakej?

Byla to stará Nokia, tlačítková, ale v dobrém stavu.

To neberu.

v zastavárně

Nemáte tady můj telefon? Ukradli mi ho u divadla.

Si tady vyber jinéj.

Já chcu ten svůj, mám v něm uložený čísla!

Tak si je uložíš znova.

v zastavárně

Prodám mobil.

Muž, asi 30 let. Já taky.
před zastavárnou

ŽEBRÁNÍ

Dobry den, prosim vas, nemate nejaky penize na pujceni? Potrebuju si koupit jidlo.

Bilá žebra u cigána, svět se posral!
na Cejlu

Nemáte nějaký drobaký na půjčení?

Ty sis vzala cigána?
u Finančního úřadu

Nemáte cigaretu?

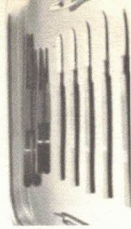
Nemám.

Vždyt' kouríte!

Jenže to je léčení, mám to spočítány.
u Svitavy

Nemůžete mi rozměnit stovku na tři padesátikoruny?

To je nevhodný na ulici.
na Cejlu

Nemáte nějaký drobaký? Chtěla bych si koupit pračku, tak na to sbírám.

Cože?

Nemám jak prát, tak na to sbírám peníze od lidí.

Na pračku? Vždyt' je to drahý.

Však já už vybírám rok.

A kolik máš?

Asi dva tisíce. Tak přispějete?

Ne, až bude advent.

u Romšpáru

Nemohla byste mi přispět nějaký peníze, chtěla bych manželovi koupit dárek, a nemám na to.

A co mu chceš koupit?

Říkala jsem si, že auto.

Auto?

Bude mít narozeniny.

To mu spíš v noci dej.

na Bratislavské 41

Holky, nemáte na půjčení nějaký peníze?

Zdrháámééé!

na Hvězdové

Nemůžete mi půjčit 500 korun? Já vám to zítra vrátím.

Muž z okna: Na co?

Chtěla bych si koupit nové boty.

Manželka: Co chce?

Muž: Jestli ji nepůjčíme na boty.

Manželka: Já taky nemám boty! Nic jí nepučuj!

na Bratislavské

Nepřispěl byste mi nějaký drobný na cestu dom?

Kde bydlíte?

V Lišni.

Ne.

na zastávce Tkalcovská

Nemůžete mi rozměnit euro na koruny?

Na kolik korun?

Kolik dáte za euro?

Za euro korunu.

u masny na Cejlu

ČERNÝ PRODEJ

Nechcete si ode mě koupit mobil?

Za kolik?

Tisíc.

To je starý krám.

Ale funguje dobře.

Co máš dalšího?

na Vlhké

Nechcete koupit psa?

To teda nechcu.

A nevíte, kdo by chtěl koupit psa?

Možná nějaký zoufalec.

na Cejlu

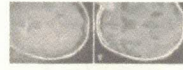
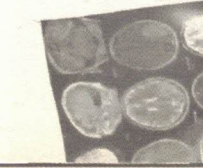
Vyměnila bych kočku za psa, nemáte psa?

Nemám a podle mě je to nevhodný.

Jak nevhodný?

Kočka žije kratší dobu.

na Bratislavské

HLEDÁM

Dobry den, hledám byt v této lokalitě. Nevíte o něčem?

Tady?

Jo, prý je tady hezký bydlení, příroda a tak.

Příroda? A kde?

To nevím. O nějakým bytě teda nevíte?

Tady nejsou byty, tady není příroda, tady není nic.

Nechala ses nacytat!

Hledám byt v této lokalitě, nevíte o něčem?

Muž, asi 50 let: Já vím o všem.

Takže je tady něco volného?

Ne.

na Dukelské

Hledám byt v této ulici, nevíte o něčem?

Tady sú krysy!

Tady sú aj štenice.

Krysy, štenice aj potkani!

To zní strašně.

Hledej radši v centru, a ne tady někde v řiti.

na Vlhké

Hledám byt v této ulici, nevíte o něčem?

Žena z okna: Toto je nejhorší ulice v Brně!

Ale mění se to tady.

K horšímu. Tady nejsme ani pořádně ve městě.

na Vlhké: ulice je od Malinovského náměstí vzdálena

asi 120 metrů

JÍZDA NAČERNO

Revizor: Paní, tady je zakázáno konzumovat potraviny.

Já mám hlad.

To mě mrzí, ale tady je zakázáno konzumovat potraviny.

Jenže já mám diabetes, udělá se mi špatně.

Když se vám udělá špatně, tak si vystupte a najezte se na zastávce.

Tady já rozhodně nevystoupím, to mi raději dejte pokutu.
v tramvaji č. 4

Kontrola jízdenek.

Ona má pět!

Paní, ta slečna má aspoň osm let.

Nemá, ona má pět. Kolik ti je?

Pět.

Takže to jsou dvě pokuty. Máte doklady?

Já to mám zadarmo, ale nechala jsem si doma kočárek!

matka s dcerou

Kontrola jízdenek.

Ty pičo, jedna zastávka!

Máte jízdenky?

Nemáme.

Tak občanský průkaz.

Nemáme.

Tak volám policii.

Ale pohni, my jedeme do práce.

v tramvaji č. 2

Co byste dělal, kdybyste byl prezidentem?

Nic!

na Cejlu

Co byste dělal, kdybyste byl prezidentem?

Muž, asi 50 let: Bych se s váma nebavil.

na ubytovně Pohoda

Co byste dělal, kdybyste byl prezidentem?

Muž: Posral bych se.

Žena: Ale ona se ptá, co bys dělal jako nový prezident, ne jako Zeman.

na ubytovně Pohoda

ORDINACE
V RUŽOVÉ ZAHRADĚ 2

Co byste tady v lokalitě změnili?

Bezdomovec: Já tady chcu spat a je tu samá jebačka. Nemůžeme se vůbec vyspat. Sú obsazený všecky lavice a všici maj gatě dole.

Tak to je bilbý.

Ať radnica rozdělí lavice!

v parku u Alberta

Co byste dělal, kdybyste byl prezidentem?

První bezdomovec: Bych dělal úplně strašný věci.

Druhý bezdomovec: Jaký?

První: To si neumíš představit.

Druhý: Vole, bys chlastal.

První: To si můžu dělat ve volnu, co chcu, když su prezident.

Druhý: Pak budeš ale ráno vodvařenej.

První: Mám radni nebo jak se to menuje.

Myslíte poradce?

První: Jo, ty budeš můj poradce. Budem se radit my dva.

Druhý: Já bych všecky odměnil. Každěj by měl byt.

První: Každěj ne, někteří už maj, měli by dva.

A jak zjistíte, kdo ho má, a kdo ne?

Druhý: No, musej zavolat.

před ubytovnou na Bratislavské

Muž: Jé, vy ste paní Šedá?

Jo.

Muž: Vona je osobnost.

Druhý muž: Jo?

Muž: Teda osoba.

v Muzeu romské kultury

Chtěli byste si zahrát automaty. Můžete mi dát drobný?

Vietnamec: To ne automat, to kvíz na vědomosti.

A žádný kov, jen papír.

Aha, tak tam strčím stovku. A můžu si vybrat okruh otázek? Já neumím třeba sport...

Vietnamec: Já nyc neumím, any nevím.

Otázka z automatu: Jaký je průměr míče na basketbal?

Bezvadný, já říkala, že neumím sport.

Otázka z automatu: Kde se odehrávalo mistrovství světa ve fotbale v roce 1962?

Co máte za otázky? Vy všechno víte?

Romka u vedlejšího automatu, která mačká tlačítka

bez mesškání: Já mám národní obrození, ale hraju piky na pozadí.

v baru Lambada

Co říkáte na homosexuály?

Rom: Teplouše cigáni odsuzujou. Není to normální.

Ale kdyby byl homosexuál třeba váš syn, tak ho přece neodsoudíte.

Tím dnem, kdy to zjistím, pro mě přestává existovat.

u Muzeu romské kultury

Na co se večer díváte v televizi?

Muž u baru: Na *Ordinacu*.

A vy?

Druhý muž: Taky na *Růžovku*.

Žena: Všichni se díváme na *Ordinacu*.

Aha. A o čem to je?

Muž u baru: O čem asi... O ordinaci, ne?

Druhý muž: Podle mě je to o jebačce.

Muž u baru: Ty vole, viš jaký to je, když se musí naučit skutečný doktorů hrát? Kolik textů se musej naučit, a nemaj na to vzdělání?

v baru Lambada

Chodíte do sexshopu?

Rom, asi 40 let: Cigáni nikdy nechodí do sexshopu.

Jak to?

My máme všechno doma.

u Muzeu romské kultury

Neřekli byste mi nějaký sexuální zážitek do černé trasy?

Vietnamec: Černý sex?

Ne, zážitek do noční trasy.

V noci pracujuj.

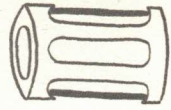
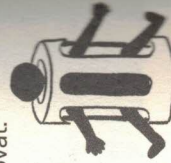
na Dukelské

Bojíte se pátku třináctýho?

Muž, asi 50 let: To je dneska?

Není.

Mě zajímá, co je dneska.

Lexaurinem proti kletbám

Říkají jí Kudrica. „Ty píčo! Ať rakovina sežere tvoje děti!“ podobným způsobem končí každá její návštěva na přepážkách firmy RWE GasNet v Plynárenské ulici. Žena dlouhodobě neplatila za plyn, a když ho nyní chce znovu zavést, nedokáže pochopit, že od ní společnost chce zálohové platby. Nejprve pozuráží pracovníci na přepážce, pak si nechá zavolat vedoucí, a když jí ani ona nevyjde vstříc, stoupne si doprostřed haly a začne proklínat. Nahlas a česky, aby jí všichni rozuměli. Za týden, za dva je tu znovu.

„Všichni jsme od ní pokaždé prokleti do třetího kole- ne. Když se blíží, jde už jí ochranka v zádech. Vedle v E.ONu to prý řeší tak, že vedoucí s ní vyjde před pobočku, aby aspoň neřvala uvnitř,“ říká pracovnice z přepážky plynárenské firmy.

„Takovému výstupu se dá zasmát,“ doplňuje její kolegyně. „Náročnější jsou klienti, kteří mluví potichu, ale spatra a vysloveně arogantně. A vůbec není pravidlem, že někdo z nižší sociální vrstvy dělá větší problémy. Vyřadit se dokáže každý klient, když ho to napadne.“

Jsou tedy zákazníci z BrnoXu něčím specifictí? „Kromě toho, že jsou hluční, ani ne. Když jsou tady, chovají se většinou jak milius, protože něco potřebují. A venku mě zdra-

ví, rozhodně se jich nebojím,“ říká zaměstnankyně RWE. Jeden dlužník, ročník 1993, vyhrožoval jejím kolegům na přepážce dokonce smrtí. To už musela řešit policie. A dotyčný nebyl z BrnoXu.

Naše respondentka zažívala jiný příběh. Chodil za ní muž, který si pokaždé vybral k obsluze výhradně ji. Vzal si pořadové číslo, sedl si k pohledné blondýnce za přepážkou – a požádal ji o pramen vlasů. Ohledně plynu ho nezajímalo vůbec nic, chtěl prostě jen ty vlasy. Po počátečním šoku ho pracovnice RWE samozřejmě odmítla. Příště přišel s tím, že by mu stačil alespoň jeden vlas. Pak dorazil s nůžkami, že by si ustříhl její nehet... „Tak mě napadlo, jestli to není strýček Pompo a nechce si mě někde vypěstovat. Skutečně mě sledoval vytrvale, pohlížel se po mně i na jiné naší pobočce. Vydrželo mu to tři čtvrtě roku, teď jsem ráda, že mám klid,“ vzpomíná pracovnice RWE na „klienta“, kterému říkali Nehet.

Výjimečně někdo přinese kytku nebo starší klienti, jak byli zvyklí z komunismu, kafe či čokoládu. Celkově je ale práce na přepážce opravdu náročná. Pracovnice, která se nenechala ostříhat, tady dělá přes dva roky a už je tu druhá služebně nejstarší. Stres odbourává na zahrádce. Jak dlouho tady vydržíte? zajímá nás. „To nevím... Ale třeba budeme fasovat nějaký prášky,

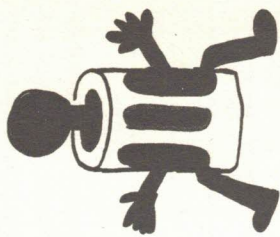
například Lexaurin, tak to třeba ještě nějakou dobu zvládnou," žertuje. Nebylo by lepší, kdyby ty prášky na uklidnění dostávali rovnou klienti? nabízíme jinou variantu. „To by tu byl hroznej nával, lidi by zjistili, že se to dá prodávat," uzavírá.

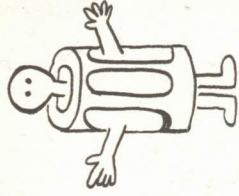
Přestávka jí končí a na přepážku přichází další klient...

CO BYNTE DĚLAL, KDYBYNTE
BYL PREZIDENTEM?

MUŽ, ASI 50 LET: BYCH SE S VÁMA
NEBAVIL.

na nevytome Pohoda

Ty seš tak krásná, Karkulko

rosím vás, neznáte
nějakou pohádku,
co se vypráví v téhle
lokality? Co třeba
říkáte dětem?
Ať zmiznou.

na Bratislavské

eznáte nějakou pohádku, co se
vypráví v téhle lokalitě?
Manželský pár: Že dostanem byt.
na Cejlu

eznáte nějakou pohádku?

Rom: Jako o cigánech?
O čemkoliv.

Ne.

A co vám vyprávěli rodiče?
Matka byla zavřená.

To mi je líto. A tatínek?
Otec taky.

Tak to mě mrzí. A babička vám
nějakou pohádku nevyprávěla?
Jo, že se naši brzo vrátí.

u Alberta

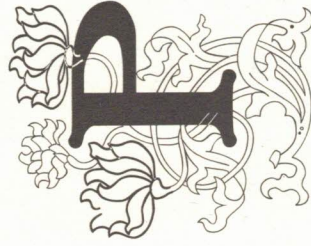
eznáte nějakou pohádku, kterou
byste mi mohli říct?

Muž, asi 70 let: Za kolik?

Chtěla bych pohádku zadarmo.

Bylo – nebylo.

na Ivanovské

ohádku o Karkulce.
Karkulku poslali do
lesa a chytil ju tam vlk.
Chudák Karkulka se
sama v lese bála a vlk ji
chtěl sežrat. Nevěděl, jak to má udě-
lat, tak sežral babičku a udělal ze sebe
babičku. A babička říká: „Ty seš tak
krásná, Karkulko.“ A Karkulka: „No,
babičko, vy máte tak krásný oči.“
„To abych tě lépe viděla.“ „A vy máte
tak velký zuby.“ „To abych tě lépe
snědla.“ A pak ju sežrala a byl konec.

Miša z baru Lambada

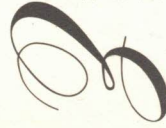
náte nějakou pohádku?

Žena, asi 60 let: Mám se dobře.

A vy?

Muž, asi 60 let: Mám se skvěle.

To je nejhezčí pohádka, kterou znám.
s klienty ubytovny Pohoda

náte nějakou pohádku?

Co vyprávíte dětem?

Muž, asi 60 let: Zavři oči a běž chrápat!

Muž, asi 70 let: Já znám pohádku o zastavárnách.
Je krátká. Zní: Kdo vám půjčí zítra?

v Muzeu romské kultury

**náte nějakou pohádku
z této lokality?**

Muž, asi 35 let: Cikáni
nekradou.

*v restauraci U Pavouka
na Vranovské*

**áká je podle vás nejoblíbenější
pohádka v Bronxu?**

Muž, asi 65 let: V televizi?

Třeba.

Ordinace.

v Muzeu romské kultury

ohádku? Červená Karkulka,
arménská Popelka nebo Make
Maus. Víc si nepamatuju, miláčku.

*prodavačka stánku s textilem
a tabákem v Husovicích*

eznáte nějakou pohádku na spaní?

Muž, asi 70 let: Panáka.

v hospodě Sindibad

První muž: Já znám třeba pohádku o Sadkovi. Sadko, on se jmenoval Sadko. Potom ten pták Ohnivák...

Tak vyprávějte.

První muž: Děj pohádky? To je na dvě hodiny.

Dobře: Tak on jde do světa a musí něco sjednat, nějaký peníze na živobytí. Je vyslán, aby našel toho ptáka, co ho lidi...

Druhý muž: Takový pohádky nevykládej, řekni obyčejnou pohádku!

První muž: Ale o ptákově je dobrá pohádka. Honza šel do světa a chtěl najít ohnivýho ptáka.

Chtěl mít toho ptáka jenom pro sebe. A Honza šel krajinou, lesem, bažinama – a furt toho ohnivýho ptáka nemohl najít. Tak šel k jednomu stromu, ke druhému stromu a poprosil ty stromy, aby mu ukázaly cestu, kde ten ohnivý pták je. A ty stromy mu cestu ukázaly. Přišel tak k tomu místu a hned ho uviděl.

Druhý muž: A poprosil ohnivýho ptáka, aby mu dal co? První muž: To nevím.

Druhý muž: Aha! O tom právě ta pohádka je, co po nich Honza chtěl.

První muž: Tak jinou: Tři vlasy děda Vševěda.

Děcka, jaký znáte pohádky?

Kluk, asi 7 let: Ten bonbon bude za to?

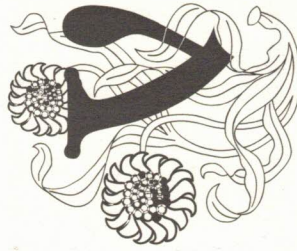
Jakej bonbon?

Co máš tady v kapse.

Jo, jasně, vem si. Ty máš teda oči!

Tak čau!

u Dromu

Zěděla byste nějakou romskou pohádku? Ne.

A co říkáte dětem?

Nic jim neříkám.

Ani když byly malý?

Taky nic. Dívaly se na televizi, na Rumcajsa, a pak zaspaly.

Můž z okna: Co sháníte?

Sbírám pohádky. Znáte nějakou?

To teda jo: já vám to řeknu

a vy na tom vyděláte!

Ale houby.

Kolik dáte za patnáctiminutovou?

Nějakou romskou znáte?

Jo, koně, oheň... Za kolik? Za tisíc?

To ne, nezlobte se.

Já nechcu dělat chytrýho, ale zadara

rozum nedávám! Byznys je byznys.

Čučáme a čučáme

Za co bojovali naši rodiče?! Krev stříkala ve válce – a teď: Kde jsme teraz? Na ulicach, pod stromama, potkani po nás chodia...

Potkani po vás chodí?

A naše vláda z toho má prdel.

A kolik je tady potkanů?

Tolik lidí nejsú ve vládě, co je tady potkanů. Miliony.

Poznáte některý z nich? Třeba podle ocasu.

Tak, potkani mají ocas, aj já mám ocas. Jak běhají, v noci, to byste tady nechodili. To je z nečistoty lidí. Jak si zachovají doma bordel, tak ho mají. Když budou dělat pořádek, tak se jim potkani nezavedou.

PROSÍM VÁS, MNĚ WEZ VLAK

A VŽ NEMÁM PENÍZE. NEMŮŽETE

MI NĚCO PŮČIT?

ZŮSTAŇ TADY. TADY JE KRÁSNĚ!

in Alberta

Kde spáváte?

Něco si najdu večer. Do nějakýho dvora skočím a tam si sednu. V parku před Albertem nemůžu.

Proč?

Tam se robí jen lízanie, jebačka... Tam nemůžou bezdomovci ani spát. Seděl tam dědek, holky normálně kalhoty dole a lízají se. Ocásek do huby za stovku. Mladé holky, patnáct šestnáctičerné. Kdybych měl nějaké peníze, jdu tam a ocásek mně vycumluje.

Za sto korun?

Ba, potřebuje na tu drogu. Když nemá, aby se natankovala. Lízanie lebo dozadu alebo zpredu.

Co děláte v zimě?

Co máme dělat? Pořádně se oblečeme, tři čtyři bundy na sobě, a takhle sedíme a čumíme a bereme si flašku čurka. Vínko, aby nás trochu zahřálo. Čučáme a čučáme. A když je nám zima, chodíme hore dole.

Co jste dělal dřív za práci?

Já jsem starý baník, na šachtě jsem dělal. A mám málo důchodků, o dva roky som išel dřív, mám šest tisíc korun a tři děcka, alimenty platím, nezbyde mi na jídlo... Když bysom mohol, berem samopal a všechny by som vyjebal.

Co jíte?

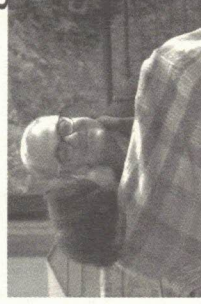
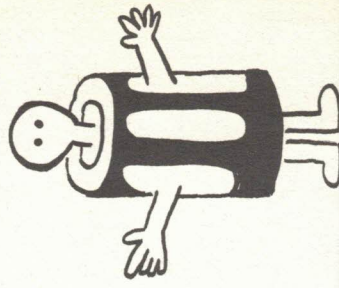
Víte, kolik jídla tady leží v kýblách? A co tam dávají? Rohlíky, máslo, salámy, klobásy, všechno, bo znají, že bezdomovci chodí po kýblách. Normálně zabalený do sáčku jsou – a dobrý je to. V Heršpicách toho bývá nejvíc. Tady lidi vyhazujou jen suché rohlíky, bo je tu chudoba.

Sbíráte třeba nějaké odpad a nosíte ho do kovošrotu?

Teraz je takový zákon, když nasbíráte odpadků nějaký, tak vám napišou šek a musíte jít do banky a z toho zaplatit daň. To naša vláda vymyslela, kurvy jedny vyjebaný! Voni můžou krást miliony. Dřív jsem chodil, bral som, co přišlo, kradol som kable a tak. Viděl som, kde dělají, zo zemi jsem to vytáhnul, dva tři metre vyrezal a už jsem měl korunky.

Krade se tady hodně?

Mě v životě nikdo neokradl, taky nemá o co. Co mi může kdo ukrást? Hřebeň? Ať to bylo, jak to bylo, zlatý komunisti. Byly sociální jistoty, měli jsme práci, já měl auto, chatu... Kdyby sem byl prezidentem, dal bych rozkaz, aby tým, co sú venku na ulici, okamžitě poskytl ubytování. Prácu nemáme, na ulici jsme. A exekutori mají pro sebe zlato, všechno berú, kradú jak straky. A my jsme pod stromama jak prasata. Ne jak prasata – ty majú chlív a dostávají žrádlo do hub. Jak psi jsme.
s lidmi bez domova

Když kontroluju tuhle národnost

Mohla byste poradit někomu, kdo jezdí načerno?

S čím poradit?

Jak to udělat, aby ho nechytil revizor?

To se nedá, my jsme nevyzpytatelný. Revizor vám může stát za žádama.

Žádná rada tedy neexistuje?

Nikomu to nedoporučuju.

Nejbizarnější výmluva? Člověk velmi malého vzrůstu, dá se říct že napůl liliput, se mi snažil vysvětlit, že mu stačí dětská jízdenka, protože ve voze nezabírá tolik místa.

Copatá blondýna, zezadu vypadala pěkně a mladě, nastoupila s kočárkem. Přistoupila jsem k ní, ona se otočila a já vidím, že je jí minimálně sedmdesát. A ten kočárek se najednou rozštěkal. Za pejska se samozřejmě taky platí, i za člověka, ale ona mi tvrdila, že je doprovod kočárku, a jede tedy zadarmo.

Pak máme hraný kolapsy. Oslovíte cestující, většinou ženu, a ona začne omdlívat, padat na zem, předvádí opravdu krásný herecký výkon. Stačí jí oznámit, že přivoláte sanitku, a najednou je zdravá.

Romové, zejména ženský, bývají při jízdě bez dokladu extrémně sprostý. Ani vám nemůžu říct, kolikrát jsem už prolezla rakovinou a vším možným, jak mě proklínají.

Nejčastější výmluva? Já si zapomněl cvaknout, byl jsem zamýšlenej.

Jedu od doktora, brali mně krev.

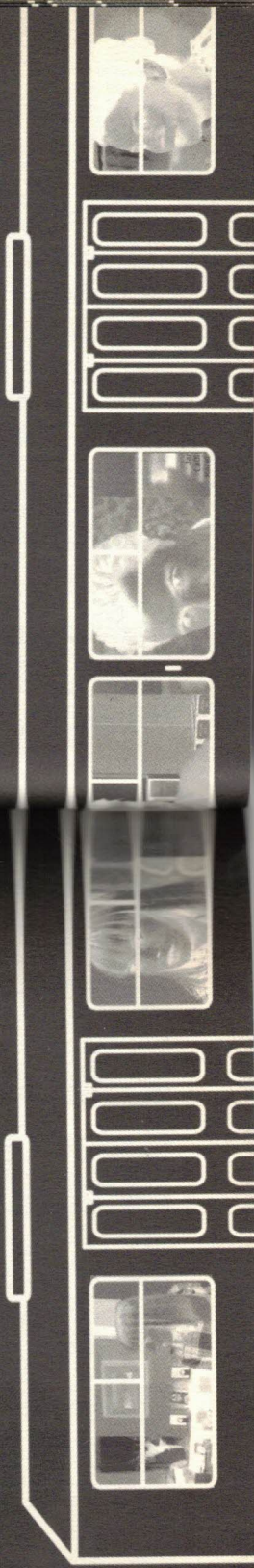
Já vedla děti do školky.

Umřel mi táta.

Nejhorší v roce jsou Vánoce. Lidi pobíhají, shání dárky a zapomínají si značit.

Někdy nabízejí peníze, abych je pustila. Vzít to mi ale můj morální kredit nedovoluje.

Jedna paní, všechno měla v pořádku, mi při kontrole, že jsem jí byla sympatická, vrazila do ruky kopr. Stála jsem tam a nevěděla, co s tím udělat.

Lidi vozí králíky, ptáky, kočky, všechno v přepravkách. Já mám zvířata ráda, když mají pejška, zeptám se, jestli si ho můžu pohladit. Pár cestujících mě už zná a říká: To je ta psí revizorka.

Tatínek se synem, oba bezdomovci, měli taky pejška, jezdili dost často okruh dvojky a čtverky. Byli vždycky bez lístku, nechali se napsat, ale protože nic neměli, pokutu z nich dostat nešlo. Potom jsem po čase potkala synátora samostatně – s označeným lístkem a v obleku! Ptám se, co se stalo? Že tatínek umřel. On svýho kluka vlastně táhl dolů ke dnu. Mladej měl kolem čtyřadvaceti, pejška si nechal a našel si práci. Už ho nepotkávám, asi pravděpodobně změnil i Brno.

Jezdíval jeden, taky napůl bezdomovec, chvíli byl čistej a vypranej, jindy špinavej a volal: Kykyryk! Tak jsme mu říkali Kykyryk.

Známost osobnost bez jízdenky jsem nikdy nepotkala. Ale kolega chytil jednoho herce, co hraje v *Ordinaci v růžové zahradě*.

Celou šichtu jsme nahrávaný. Je to pro naši bezpečnost. Lidi si kolikrát děsně vymýšlíjou a přibarvujou si. Když je pak stížnost, záznam se vyjede a my jsme chráněný. Kolega pokutoval slečnu a ona napsala stížnost, že ju obtěžoval, lepil se na ňu a ochmatával ju. Až ze záznamu se zjistilo, že to není pravda.

Lidi někdy tvrdí, že vůbec nevěděli, že si měli jízdenku označit. Prý si mysleli, že stačí, když si ju koupili.

Lístky se taky lakujou a přelepíjou, aby se mohly označit víckrát. Na tohle jsou specialisti Vietnamci a Číňani. Oni jsou šikovní, ale my to poznáme, jízdenka je lesklá a tvrdší. Z dálky ne, to vypadá stejně. Když ale tuhle národnost kontroluju, automaticky sjeďu prstem na ten tisk, přetřu to – a ejhle: najednou tam nic není!

Co se týče Brooklyn, vykládá se mezi lidma, že se my revizoři bojíme, nejezdíme sem a cikány nepokutujeme. To není žádná pravda!

Nikoho bez lístku nebo šalinkarty nepustím, беру to poctivě. Někdy je mi líto starších lidí, co jsou slušní a poctiví a fakt si označit zapomněli. Ale je to moje práce, tak co? Ani my to nemáme jednoduchý.

Na noční službě jsou ve voze hlavně opilci a zfetovanci. Jen pár procent lidí jede do práce nebo z práce. Lidí vozijou škopky po autobusech, čáraj po oknech... I za to dáváme pokuty.

Jeden Ukrajinec vzeł obrovské houpací křeslo jako ze starých amerických filmů. Ani nechápu, jak ho do šaliny dostal. Dal jsem mu za to křeslo pokutu, neměl na něj dovozní lístek. Nebo cigoš, ti nastoupili s čtyřmetrovejma trubkama. Nechtělo se jim tahat je na vozíku.

Jeden cestující na nás vytáhl kudlu, že nás rozpíchá. On sám měl všechno v pořádku, ale neunesl, že jeho přítelkyně měla propadlej lístek. Když vystoupil z autobusu, hlavou mlátil do vozu. To byly rány! Říkal jsem si, že se snad zabije.

Chlápek na mě poslal psa, štěně pitbula. Trhej, řekl mu. Pes ke mně přišel a olízal mi nohy.

Našel jsem si v šalině svoji současnou zubařku. Měla označený lístek, kontrola proběhla v pohodě, dali jsme řeč, co dělá, a že je prý zubařka. Já zubaře sháním už několik let, pověděl jsem jí. Tak jsem k ní začal chodit do ordinace.
z rozhovorů s brněnskými revizory

RAČTE VYSTOUPIT

Závidím

Jedna Romka po mně chtěla pokrýt dítě. Že se jim prý hodí pátek. „Pátek je poslední den, to nemůže být žádná veselice,“ vysvětloval jsem jí. „My ale dostaneme peníze ve čtvrtek. Musí to být v pátek,“ řekla mi. „Proč?“ divil jsem se. „Prosím tě neotravuj. Ty víš, jaký isme my, cikáni. Co bude zítra, nás nezajímá, nás zajímá jenom dnešek.“ Takhle mi to pověděla – a já jí závidím. Někdy se vzbudím ve dvě v noci a řeším, jak si všechno naplánuvat, dělám si poznámky, píšu seznam, komu musím hned ráno zavolat... Ona tohle neřeší.

Občas mě napadne taková zpátečnická myšlenka: Která kultura je lepší? Její, nebo naše? Máme výbornou medicínu a zdravotní péči, a stejně jdeme demograficky dolů. Romové na to kašlou, mají špatné hygienické podmínky, umírají dřív – ale rodí se jich víc. Naše kultura investuje do jednoho, do dvou dětí strašně moc. A nedej Bůh, když jedno umře! Pak se zhroutneme. Romové to tak neberou. Neříkám, že neprožívají bolestně smrt, ale tak nějak jinak. Mám dojem, že jejich postoj je v něčem dalekosáhlejší než náš.

Určitě jsou šťastnější. Jednak proto, že hážou věci za hlavu. A taky si řeknou: Copak je život v našich rukou? Je v rukou Božích. Tak co se dá dělat?

Neříkám, abysme si to tak nastavili jako vzor. Ale aspoň trošku bysme se nad tím zamyslet mohli. Jsme strašně křehčovití. Jedeme přesně podle pravidel, podle nařízení, všechno chceme mít pod kontrolou. A to nejde. Já jsem z jihu, a taky jsem už takovej. A nemusel bych být, nemusel...

*Cristian Popescu, pravoslavný farář,
Monastýr svaté kněžny české Ludmily*

Podpisový arch

Četl(a) jsem prohlášení faráře Popesca a na znamení souhlasu k němu připojuji svůj podpis.

Bydliště (ulice, č. p.)

Jméno a příjmení

Podpis

KATEŘINA VEDA

ALES PALAM

ZDENĚK RALSER

KATEŘINA TVČKOVÁ

KRUTIŠKA DRINKOVÁ

KAROL FIVO

MARTIN HLAVICA

LUCIE FAULEROVÁ

ADAM HOLUBOVSKÝ

DAVID ONDRA

GEORGI DIMITROV

ALENA SCHEINOSTOVA

Děti v BrnoXu se bojí much. Mladý klavírista Radek Bagar vyhrál několik mezinárodních soutěží. Bezdomovci v parku u Alberta navrhují rozdělení laviček: na některých by oni spali, na jiných by se provozovaly sexuální služby. Jeden z mála způsobů, jak se z vyloučené lokality dostat, je vstup ke svědkům Jehovovým. Mule stráží v mnoha barácích v BrnoXu. Obyvatelé ubytovny Pohoda, která je nejlevnější v Brně, si pochvalují vstřícný přístup majitele. Pokud nemají peníze na svačinu, nepošlou rodiče své děti raději do školy. V ulicích BrnoXu roste řada léčivých rostlin. Čínský zemědělec si na nevyužívaném pozemku zřídil pole, kde pěstuje zeleninu. Podle deratizátora je výskyt štěnic v BrnoXu vzhledem k jiným brněnským čtvrtím zcela průměrný. Také černý odběr plynu nevykazuje zvýšená čísla. V rodinách se zde vaří řada romských specialit, romská restaurace však chybí. Při hraní fotbalu na ulici je třeba mít se na pozoru před projíždějícími auty.

BRNOX

Brnox

Průvodce brněnským Bronxem
akce Kateřiny Šedé